

KRAJOWA SZKOŁA SĄDOWNICTWA I PROKURATURY

Kraków, 15 lutego 2023 r.

Zalecenia w sprawie praktyk odbywanych przez aplikantów XIV rocznika aplikacji sędziowskiej po zjazdach 2-6

**Do
Patronów praktyk
oraz Patronów koordynatorów
aplikantów aplikacji sędziowskiej**

W oparciu o § 1 ust. 2 zarządzenia Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie Nr 539/2021 z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowych zasad odbywania praktyk przez aplikantów aplikacji sędziowskiej i prokuratorskiej uprzejmie przedstawiam cel oraz szczegółowy zakres tematyczny praktyk odbywanych przez aplikantów XIV rocznika aplikacji sędziowskiej po zjazdach 2-6 - **w sądzie rejonowym w wydziale karnym.**

I. Ogólne założenia co do przebiegu praktyk.

Założeniem praktyki co do zasady jest zaznajomienie aplikantów z czynnościami i metodyką pracy sędziego oraz doskonalenie umiejętności wykorzystania wiedzy teoretycznej i znajomości orzecznictwa. Praktyka winna utrwałać wiedzę zdobytą podczas bezpośrednio poprzedzających ją zajęć seminaryjnych w ramach zjazdu.

Patron praktyki ma obowiązek omówić z aplikantem cel, szczegółowy zakres tematyczny praktyki i jej planowany przebieg oraz zapoznać aplikanta ze swoim stanowiskiem pracy i strukturą organizacyjną jednostki, w której jest zatrudniony.

Patron praktyki powinien w pierwszej kolejności powierzać aplikantowi wykonanie czynności określonych w zaleceniach dotyczących przebiegu praktyki po konkretnym zjeździe (czynności obowiązkowe), udzielać aplikantowi wskazówek i pomocy przy wykonywaniu tych czynności oraz kontrolować prawidłowość ich wykonania. Niemniej jednak możliwe jest także powierzanie aplikantowi innych niewymienionych w zaleceniach czynności do wykonania - w ramach tematyki zjazdów.

Patron praktyki winien zwrócić szczególną uwagę na nabycie przez aplikantów umiejętności samodzielnego opracowywania projektów orzeczeń/czynności procesowych będących przedmiotem sprawdzianu.

W przypadku, gdy zrealizowanie czynności zawartych w zaleceniach dotyczących przebiegu danej praktyki okazało się niemożliwe w czasie jej trwania, należy je uzupełnić

podczas kolejnych praktyk – tak, aby aplikant po zakończeniu cyklu praktyk w danym wydziale posiadał wszystkie niezbędne umiejętności z zakresu objętego programem wyszczególnionych zjazdów.

Uprzejmie proszę o zapoznanie się z zarządzeniem Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury Nr 539/2021 z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowych zasad odbywania praktyk przez aplikantów aplikacji sędziowskiej i aplikacji prokuratorskiej, które znajduje się na stronie internetowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury pod adresem <https://www.kssip.gov.pl/node/7958>.

II. Schemat organizacyjny praktyk w sądzie rejonowym w wydziale karnym.

Numer zjazdu	Termin zjazdu	Czas trwania i termin praktyki	Data i przedmiot sprawdzianu
2	27.2.-3.3.2023 r.	6.-17.3.2023 r. (2 tygodnie), <i>a następnie 1 tydzień w prokuraturze</i>	<u>27.3.2023 r.</u> : przygotowanie projektu zarządzenia lub orzeczenia wydawanego w ramach czynności sądowych w postępowaniu przygotowawczym wraz z pouczeniem oraz zarządzeniami wykonawczymi.
3	27.-31.3.2023 r.	3.-14.4.2023 r. (2 tygodnie), <i>a następnie 1 tydzień w prokuraturze</i>	<u>24.4.2023 r.</u> : przygotowanie projektu postanowienia sądu w przedmiocie stosowania środka przymusu procesowego wraz z zarządzeniami.
4	24.-28.4.2023 r.	2.-19.5.2023 r. (3 tygodnie)	<u>22.5.2023 r.</u> : przygotowanie projektu zarządzenia albo orzeczenia wydawanego w wyniku kontroli formalnej oraz merytorycznej aktu oskarżenia (albo innej skargi inicjującej postępowanie sądowe) w postępowaniu karnym albo wniosku o ukaranie w postępowaniu w sprawach o wykroczenia wraz z pouczeniem oraz zarządzeniami wykonawczymi.
5	22.-26.5.2023 r.	29.5.-16.6.2023 r. (3 tygodnie)	<u>19.6.2023 r.</u> : przygotowanie projektu zarządzenia (zarządzeń) lub orzeczenia (orzeczeń) wydawanych w toku rozpoznania sprawy o przestępstwo lub wykroczenie na rozprawie głównej wraz z pouczeniem oraz zarządzeniami wykonawczymi.
6	19.-23.6.2023 r.	26.6.-14.7.2023 r. (3 tygodnie)	<u>17.7.2023 r.</u> : przygotowanie projektu wyroku sądu pierwszej instancji i jego pisemnego uzasadnienia wraz z zarządzeniami.

III. Zalecenia dotyczące przebiegu poszczególnych praktyk.

ZALECENIA W SPRAWIE PRAKTYK PO 2 ZJEŹDZIE

Przedmiot zjazdu:

- postępowanie przygotowawcze ze szczególnym uwzględnieniem czynności sądowych;
- mediacja;
- psychiatria i psychologia sądowa,
- taktyka i technika przesłuchania.

Wobec powyższego w prokuraturze rejonowej oraz sądzie rejonowym w wydziale karnym, patron praktyki oraz patron koordynator powinni przy pracy z aplikantami poświęcić uwagę przede wszystkim zaznajomieniu aplikantów z jak najszerszym kręgiem decyzji podejmowanych przez prokuratora w ramach postępowania przygotowawczego, poddawanych następnie kontroli sądowej, jak również z czynnościami i decyzjami podejmowanymi przez sąd na wniosek prokuratora w postępowaniu przygotowawczym (z wyłączeniem środków przymusu).

Wskazaniem jest, aby aplikanci analizowali akta i sporządzali projekty decyzji sądu w jak największej liczbie różnorodnych spraw, w tym zaleca się powierzenie aplikantom następujących czynności (**czynności obowiązkowe**):

1. analiza akt postępowań sądowych, których przedmiotem jest kontrola sądu rejonowego nad czynnościami/decyzjami prokuratora w toku postępowania przygotowawczego;
2. opracowywanie projektów postanowień sądu rejonowego zapadłych w wyniku rozpoznania zażalenia w szczególności na: postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego albo o jego umorzeniu, postanowienie w przedmiocie dowodów rzeczowych, wydane w toku postępowania przygotowawczego, jak również po jego zakończeniu (wraz z uzasadnieniem, pouczeniami i zarządzeniami);
3. opracowywanie projektów orzeczeń (wraz z uzasadnieniem, pouczeniami i zarządzeniami) wydanych na skutek wniosku prokuratora, np. postanowienia w przedmiocie wniosku o orzeczenie przepadku po umorzeniu postępowania przygotowawczego, postanowienia w przedmiocie umorzenia postępowania i orzeczenia środka zabezpieczającego, postanowienia w przedmiocie wniosku prokuratora o zwolnienie świadka z tajemnicy zawodowej.

Podczas praktyki aplikanci winni zostać zapoznani z zasadami funkcjonowania sekretariatu i współpracy z nim. Podczas praktyki aplikanci powinni nadto uczestniczyć w posiedzeniach sądu w przedmiocie rozpoznania zażalenia na postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia lub umorzeniu postępowania przygotowawczego, jak również mieć możliwość wzięcia udziału w czynnościach sądu wykonywanych na wniosek prokuratora tj. w przesłuchaniu świadka w trybie art. 185a i 185b k.p.k.

ZALECENIA W SPRAWIE PRAKTYK PO 3 ZJEŹDZIE.

Przedmiot zjazdu: środki przymusu procesowego, elementy kryminalistyki i medycyny sądowej.

Wobec powyższego patron praktyki oraz patron koordynator powinni przy pracy z aplikantami poświęcić uwagę przede wszystkim zaznajomieniu aplikantów z jak najszerszym kręgiem decyzji podejmowanych przez sąd rejonowy w związku ze stosowaniem środków przymusu.

Wskazaniem jest, aby aplikanci analizowali akta i sporządzali projekty decyzji sądu w jak największej liczbie różnorodnych spraw, w tym zaleca się powierzenie aplikantom następujących czynności **(czynności obowiązkowe)**:

1. analiza akt spraw przez pryzmat zasadności i celowości stosowania środka zapobiegawczego;
2. sporządzanie projektów postanowień o zastosowaniu, zmianie bądź uchyleniu środka zapobiegawczego, w tym postanowień wydawanych w trybie art. 344 k.p.k., i zarządzeń dotyczących wykonania tych decyzji;
3. organizacja i przygotowanie posiedzenia w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych (w tym sporządzanie projektu zarządzenia o wyznaczeniu posiedzenia, zawiadomieniu stron, doprowadzeniu itp.);
4. badanie w rozpoznawanych sprawach przesłanek do wydania listu gończego i sporządzanie projektów decyzji w tych przedmiocie;
5. sporządzanie projektów postanowień o nałożeniu, uchyleniu kary porządkowej i stosownych zarządzeń wykonawczych;
6. sporządzanie projektów postanowień w przedmiocie zabezpieczenia majątkowego wraz z zarządzeniami;
7. analiza opinii biegłych, ich ocena przez pryzmat rzetelności, jasności i przydatności dla postępowania.

Podczas praktyki aplikanci winni zostać zapoznani z zasadami funkcjonowania sekretariatu i współpracy z nim. Aplikanci powinni także uczestniczyć w posiedzeniach w przedmiocie środków zapobiegawczych.

ZALECENIA W SPRAWIE PRAKTYK PO 4 ZJEŹDZIE

Przedmiot zjazdu: postępowanie przed sądem I instancji – wstępna kontrola oskarżenia, przygotowanie do rozprawy głównej, retoryka.

Patron praktyki oraz patron koordynator powinni podczas praktyk poświęcić uwagę przede wszystkim zaznajomieniu aplikantów z jak najszerszym kręgiem decyzji podejmowanych przez przewodniczącego wydziału i sędziego referenta w związku ze wstępną kontrolą aktu oskarżenia i kierowaniem sprawy na posiedzenie oraz przygotowaniem do rozprawy głównej.

Uwzględniając powyższe, zaleca się powierzenie aplikantom następujących czynności **(czynności obowiązkowe)**:

1. przygotowanie projektu zarządzenia o skierowaniu sprawy na rozprawę główną lub posiedzenie, obejmującego zawiadomienia i wezwania uczestników, jak też inne niezbędne punkty (np. karta karna, odpisy wyroków, opinie) oraz zapoznanie aplikanta z umiejętnością sporządzenia takiego zarządzenia w systemie elektronicznym sądu;
2. przygotowanie projektów orzeczeń w przedmiocie, o którym mowa w art. 339 k.p.k. wraz z uzasadnieniem i pouczeniami oraz zarządzeniami wykonawczymi, wyłącznie

- w zakresie: umorzenia postępowania w oparciu o przesłanki, o których mowa w art. 339 § 3 pkt 1 i 2 k.p.k., właściwości sądu, zwrotu sprawy prokuratorowi, wydania wyroku nakazowego i wyroku warunkowo umarzającego postępowanie;
3. przygotowanie projektów orzeczeń i zarządzeń wydawanych w wyniku kontroli formalnej oraz merytorycznej wniosku o ukaranie w postępowaniu w sprawach o wykroczenia wraz z pouczeniem oraz zarządzeniami wykonawczymi (także przez przewodniczącego wydziału);
  4. zapoznanie się z czynnościami wykonywanymi przez przewodniczącego wydziału w związku z dokonywaniem kontroli formalnej aktu oskarżenia (wniosku o warunkowe umorzenie postępowania) oraz wniosku o ukaranie w sprawach o wykroczenia;
  5. zapoznanie się z przebiegiem postępowania w związku z dokonaniem merytorycznej kontroli aktu oskarżenia pod kątem negatywnych przesłanek postępowania i braku faktycznych podstaw oskarżenia;
  6. zapoznanie się z zasadami:
    - kierowania sprawy do postępowania mediacyjnego, w tym przygotowanie postanowienia w tym przedmiocie;
    - orzekania wyrokiem na posiedzeniu, w tym z zarządzeniami wykonawczymi w przedmiocie doręczenia orzeczeń z uwzględnieniem obowiązków, o których mowa w art. 56a i 72 § 3 k.p.k.;
    - posiedzenia przygotowawczego, o którym mowa w art. 349 k.p.k.

ZALECENIA W SPRAWIE PRAKTYK PO 5 ZJEŹDZIE

Przedmiot zjazdu: postępowanie przed sądem I instancji – przebieg rozprawy głównej od wywołania sprawy do udzielenia głosu stronom.

Patron praktyki oraz patron koordynator powinni przy pracy z aplikantami poświęcić uwagę przede wszystkim zaznajomieniu aplikantów z jak najszerszym kręgiem decyzji podejmowanych przez sędziego w ramach prowadzenia postępowania przed sądem pierwszej instancji, w szczególności w zakresie kierowania rozprawą i rozstrzygania kwestii wynikłych na rozprawie. Wskazano jest, aby aplikanci sporządzali projekty decyzji sędziego zapadających na rozprawie w jak największej liczbie różnorodnych spraw. Należy zaznaczyć, że – zgodnie z programem aplikacji sędziowskiej – zakres 7 zjazdu odnosi się do przebiegu rozprawy głównej nie tylko w sprawach karnych o przestępstwa powszechne, ale także w sprawach o wykroczenia powszechne przewidzianych w przepisach kodeksie wykroczeń lub prawie pozakodeksowym.

Uwzględniając powyższe, zaleca się powierzenie aplikantom następujących czynności (**czynności obowiązkowe**):

1. zapoznanie się z czynnościami wykonywanymi przez sędziego w związku z wyznaczaniem rozprawy i posiedzenia (zarówno w postępowaniu karnym, jak i w sprawach o wykroczenia);
2. sporządzanie projektów postanowień i zarządzeń (z pouczeniami) zapadających na rozprawie (zarówno w postępowaniu karnym, jak i w sprawach o wykroczenia), m.in. dotyczących:
  - dotyczących przerwy i odroczenia rozprawy,
  - mających charakter porządkowy,
  - dotyczących możliwości prowadzenia rozprawy bez udziału oskarżonego (obwinionego),
  - oddalających, bądź uwzględniających wniosek dowodowy (w tym w szczególności wniosek o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego),

- o wyłączeniu jawności rozprawy,
- dotyczących dopuszczenia do udziału w postępowaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego,
- dotyczących wydania zezwolenia na rejestrację przebiegu rozprawy,
- dotyczących wniosków składanych w trybie art. 387 k.p.k. (art. 73 k.p.w.),
- dotyczących braków postępowania przygotowawczego,
- dotyczących skorzystania z pomocy prawnej,
- dotyczących uprzedzenia o zmianie kwalifikacji prawnej czynu i rozszerzenia zarzutów aktu oskarżenia.

Podczas praktyki aplikanci winni poznać ogólne zasady prowadzenia rozprawy przed sądem rejonowym, ze szczególnym uwzględnieniem czynności podejmowanych przez sędziego w toku postępowania (w tym też zasad przeprowadzania dowodów i ich ujawniania), mających na celu koncentrację materiału dowodowego oraz sprawne i celowe przeprowadzanie dowodów. Aplikanci powinni również uczestniczyć w rozprawach.

ZALECENIA W SPRAWIE PRAKTYK PO 6 ZJEŹDZIE.

Przedmiot zjazdu: postępowanie przed sądem I instancji – narada i głosowanie, wyrokowanie, orzekanie w przedmiocie kosztów procesu.

Patron praktyki oraz patron koordynator powinni przy pracy z aplikantami poświęcić uwagę przede wszystkim zaznajomieniu aplikantów z jak najszerszym kręgiem decyzji podejmowanych przez sędziego na etapie bezpośrednio poprzedzającym zakończenie postępowania przed sądem pierwszej instancji. Wskazaniem jest, aby aplikanci sporządzali projekty wyroków i ich uzasadnień zapadających w jak największej liczbie różnorodnych spraw.

Uwzględniając powyższe, zaleca się powierzenie aplikantom następujących czynności (**czynności obowiązkowe**):

1. analiza akt spraw na etapie bezpośrednio poprzedzającym wydanie wyroku, skoncentrowana na ocenie materiału dowodowego, przygotowaniu i wydaniu końcowego orzeczenia;
2. zapoznanie się z czynnościami wykonywanymi przez sędziego w związku z wznowieniem przewodu sądowego oraz skierowaniem sprawy na posiedzenie w trybie art. 420 § 1 i 2 k.p.k.;
3. sporządzanie projektów następujących decyzji procesowych:
  - wyroku skazującego,
  - wyroku uniewinniającego,
  - wyroku warunkowo umarzającego postępowanie,
  - wyroku umarzającego postępowanie,
  - wyroku łącznego,
  - postanowienia o uzupełnieniu wyroku w trybie art. 420 § 1 i 2 k.p.k.,
  - postanowienia o ustaleniu kosztów procesu w trybie art. 626 § 2 k.p.k.;
4. sporządzanie projektów uzasadnień wyżej wymienionych orzeczeń;
5. obliczanie wydatków poniesionych w toku procesu przez Skarb Państwa.

Podczas praktyki aplikanci winni poznać ogólne zasady związane z prowadzenia rozprawy przed sądem rejonowym, ze szczególnym uwzględnieniem czynności podejmowanych

przez sędziego bezpośrednio przed zamknięciem przewodu sądowego. Aplikanci powinni uczestniczyć w rozprawach.

Kierownik Działu Dydaktycznego OAS
dr Mariusz Kucharczyk
sędzia